

Aan

De voorzitter van het Bestuurscollege van Openbaar Lichaam Bonaire

Contactpersoon	Telefoonnummer
Thijs Slippens	+5999 461 9081
Datum	E-mail
17 oktober 2013	info@cft.an
Ons kenmerk	Uw kenmerk
Cft 201300412	
Pagina	Bijlagen
1/4	-

Onderwerp

Advies op ontwerpbegroting 2014 van het Openbaar Lichaam Bonaire

Geachte mevrouw Emerencia,

Op 11 oktober jl. heeft het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) van u de aanbiedingsbrief bij de ontwerpbegroting 2014 ontvangen. De digitale aanlevering van de begrotingsstukken volgde op 14 oktober jl. Volgens artikel 17, lid 3 van de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet FinBES) geeft het Cft binnen twee weken na ontvangst van de begrotingsstukken advies op de ingediende ontwerpbegroting.

Door de inzet van zowel het ambtelijk apparaat als het bestuur op Bonaire lijkt het mogelijk de door de Eilandsraad vastgestelde begroting voor 15 november aanstaande, door tussenkomst van het Cft, aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties te zenden (art. 19, lid 4).

Conclusies

Op basis van de toetsing van de ontwerpbegroting 2014 aan de Wet FinBES en het Besluit begroting en verantwoording openbare lichamen BES (BBV BES) komt het Cft tot een positief oordeel over deze begroting. Het Cft stelt vast dat de baten binnen het afgesproken bedrag uit de dit voorjaar verzonden kaderbrief blijven. De baten zijn ruim USD 3,1 mln hoger dan de lasten, waarbij het positieve saldo ondermeer is ingezet om leningen af te lossen en voorgenomen investeringen te realiseren.

College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius

en Saba

De Rouvilleweg 39

Curaçao

Telefoon (+5999) 461 9081

Telefax (+5999) 461 9088

E-mail info@cft.an

Internet www.cft.an

Toetsing

Het Cft heeft de begroting getoetst aan de criteria in artikelen 11, 13, 15 en 19 van de Wet FinBES. Tevens heeft het Cft in dit advies rekening gehouden met de artikelen 6 tot en met 20 zoals die in de BBV BES staan opgenomen.

Conform de Wet FinBES wordt de begroting getoetst op basis van de volgende criteria:

<i>Artikel</i>	<i>Criteria</i>	<i>Voldaan</i>
15 lid 2	De begroting is in evenwicht	Ja
11 lid 2	De begroting voldoet aan de rentelastnorm	Onbekend *
13 lid 1	De begroting wordt ingericht op basis van stelsel van baten en lasten	Ja
13 lid 2	In de raming van baten en lasten wordt per begrotingspost opgenomen het gerealiseerde bedrag van het voorvorige begrotingsjaar, het geraamde bedrag van het vorig begrotingsjaar na wijziging en het geraamde bedrag van het begrotingsjaar	Ja
13 lid 3	De begroting bevat (a) een post onvoorzien, (b) een meerjarige raming met toelichting voor tenminste drie op het begrotingsjaar volgende jaren en (c) een paragraaf weerstandsvermogen	Ja
19 lid 2c en d	De in de begroting opgenomen baten en lasten zijn in overeenstemming met de best mogelijke inschatting van reeds aangegane verplichtingen en van te verwachten externe ontwikkelingen; de in de begroting opgenomen financiële verplichtingen en lasten brengen geen onaanvaardbare risico's met zich mee voor toekomstige begrotingsjaren	Ja
19 lid 2b	De begroting is toelaatbaar uit een oogpunt van een rechtmatig, doelmatig en controleerbaar financieel beheer	Deels **

* De vaststelling van de collectieve sector is nog onderwerp van overleg tussen Bonaire en het Nederlandse Centraal Bureau voor de Statistiek

** Aan het criterium wordt niet voldaan vanwege het ontbreken van een vastgesteld normenkader

Daarnaast dient volgens de BBV BES de begroting te bestaan uit een beleidsbegroting en een financiële begroting. Alle voorgeschreven paragrafen staan in de begroting opgenomen, te weten: lokale heffingen, het weerstandsvermogen, onderhoud kapitaalgoederen, bedrijfsvoering, deelnemingen, grondbeleid, collectieve sector, overzicht baten/lasten, overzicht investeringen en een overzicht reserves en voorzieningen.

Toelichting

Het Cft is van oordeel dat de ontwerpbegroting 2014 in voldoende mate tegemoet komt aan de getoetste criteria. Het Openbaar Lichaam Bonaire heeft een begroting ingediend met een begrotingsoverschot van ruim USD 3,1 mln. De baten bedragen USD 44.081.307, de lasten komen uit op een bedrag van USD 40.942.184.

Het overschot is door Bonaire onder andere opgevoerd in verband met de aflossing van de schuld van de Stichting Wegenfonds, de afbetaling van de renteloze lening onderwijshuisvesting en een aflossing in verband met het terugbetalen aan BZK van het in het verleden beschikbaar gestelde doelsaldo. Tevens wordt dit overschot gebruikt om een aantal investeringen te financieren. Met het creëren van een overschot in termen van baten/lasten om daarmee in liquiditeitstermen bedragen aan BZK en/of andere vakdepartementen terug te kunnen betalen kiest het Openbaar Lichaam Bonaire voor een behoedzame benadering.

Uit oogpunt van behoedzaamheid is voorts –conform eerder gemaakte afspraken daarover- de indexatie van de vrije uitkering 2014 niet opgenomen in de begroting. Dat geldt ook voor die baten/lasten neutrale bijzondere uitkeringen waarover Bonaire nog in gesprek is met de Nederlandse departementen, bijvoorbeeld over het opzetten van een rampenbestrijdingsplan. Pas als er zekerheid komt worden betreffende gelden via een begrotingswijziging alsnog aan de begroting toegevoegd.

Het Openbaar Lichaam houdt in de begroting rekening met kosten die voortkomen uit de Cao-onderhandelingen voor het overheidspersoneel. In totaal gaat het, inclusief sociale lasten, om een bedrag van bijna USD 0,9 mln voor aanpassing van de arbeidsvoorwaarden 2013/2014 (circa 3% per jaar). Er blijft daarmee sprake van een beperkt risico, namelijk dat de uitkomst van de onderhandeling hoger uitvalt dan het bedrag waar Bonaire op dit moment rekening mee houdt in de begroting. In geval later blijkt dat het eventueel aanpassen van de arbeidsvoorwaarden meer blijkt te kosten dan begroot zal dit via een begrotingswijziging dienen te worden gecompenseerd. Een beperkt risico geldt eveneens voor de wens tot het omvormen van de riolering/waterzuiveringsinstallatie op Bonaire. De kosten van de tijdelijke afvalwaterzuivering zijn nog tot en met het tweede kwartaal 2014 begroot (USD 225.000). U gaat, gezien de gesprekken met Nederland hierover, ervan uit dat Nederland vanaf de tweede helft in 2014 in financiële zin een bijdrage zal leveren om de omvorming mogelijk te maken. Deze bijdrage dient nog wel te worden geformaliseerd. Het Cft wenst graag op de hoogte te worden gehouden van de uiteindelijk met Nederland gemaakte afspraken hierover. Deze informatiebehoefte heeft het Cft ook voor de nakoming van de gemaakte afspraken rondom de bijdrage die Nederland (Ministerie van Economische Zaken) momenteel levert aan WEB NV, om de tarieven aan Ecopower te kunnen betalen. Nederland draagt momenteel USD 0,06 per kWh bij aan het tarief van afgerond USD 0,39 per kWh. Het Cft heeft begrepen dat die bijdrage vanaf 2015 in 10 jaar tijd met 10 procent per jaar wordt afgebouwd, waardoor WEB gedwongen wordt efficiënter te werken en op te zoek te gaan naar goedkopere energieoplossingen. Doordat de tarieven eventueel kunnen worden bijgesteld hoeft het Openbaar Lichaam zelf in financiële zin geen risico te lopen.

Financieel beheer

Tijdens de Financieel Beheerdagen heeft het Cft met u gesproken over het ontbreken van de managementletter van de accountant bij de jaarrekening 2012. Zodra deze informatie alsnog beschikbaar komt gaat het Cft met u in gesprek over de verbeterpunten financieel beheer die in 2014 opgepakt dienen te worden. Afgesproken is dat voor eind van dit jaar het plan van aanpak financieel beheer gereed is.

Vooruitlopend op de nog vast te stellen verbeterpunten kan nu al gesteld worden dat het normen- en toetsingskader rechtmatigheid prioriteit zal krijgen. Dit normen- en toetsingskader is van belang om uiteindelijk te komen tot een goedkeurend oordeel voor wat betreft de financiële rechtmatigheid.

Tot slot

Samenvattend kan geconstateerd worden dat de ontwerpbegroting behoedzaam is opgesteld, waarbij het Cft voldoende vertrouwen heeft dat de lasten de baten niet zullen overschrijden, waarmee wordt voldaan aan het criterium dat de begroting (minimaal) in evenwicht is.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

prof.dr. A.F.P. Bakker

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De Gedeputeerde van Financiën van het Openbaar Lichaam Bonaire
De voorzitter van de Eilandsraad van het Openbaar Lichaam Bonaire
De griffier van het Openbaar Lichaam Bonaire
De eilandsecretaris van het Openbaar Lichaam Bonaire
Het hoofd Financiën van het Openbaar Lichaam Bonaire